

Pozdrav iz Vrhnike. Oberlaibach 21 Juli 1905.

Spominska hiša Ivana Cankarja na razglednicah

ID=8089802

Prva spominska plošča na hiši na Klancu je bila odkrita 10. avgusta 1930, ob odkritju Cankarjevega spomenika. Razglednica z motivom Cankarjeve hiše na Klancu je bila poslana 28. 3. 1933 Ivanu Bizjaku, študentu elektro-inženirstva v Brno, Češkoslovaška republika.

ID=7985354

Pisatelj ded krojač Jakob Cankar si je leta 1834 z dediščino kupil borno hišo na Klancu in jo leta 1871 prepisal na sina Jožefa, prav tako krojača. V požaru, ki se je po Klancu razdivjal 27. julija 1879, je med drugimi pogorela tudi Cankarjeva hiša. Obubožana družina je pogorišče prodala in se začela seliti po Vrhniki.

ID=17115959

Razglednica je iz leta 1948, ko so ob trideseti obletnici pisateljeve smrti hišo preuredili v muzej. Pod strokovnim vodstvom arhitekta Marjana Mušiča so uredili ambient, ki prikazuje bivališče revnejših tržanov s preloma 19. in 20. stoletja.

ID=8068298

12. decembra 1948 so na Klancu odprli »Cankarjev literarni muzej« in odkrili novo spominsko ploščo z napisom: »V borni koči, ki je stala na temelju te hiše, se je krojaču Jožefu Cankarju in Neži, roj. Pivk, dne 10. maja 1867 rodil kot osmi od dvanajstero otrok Ivan Cankar slovenski pisatelj.«

»Navsezadnje pa je vendarle škoda, da je pogorela tista hiša na klancu pri svetem Lenartu. Če bi bil jaz n. pr., imeniten človek, bi mi po smrti vzdali spominsko ploščo.«

(Ivan Cankar, *Moje življenje*)

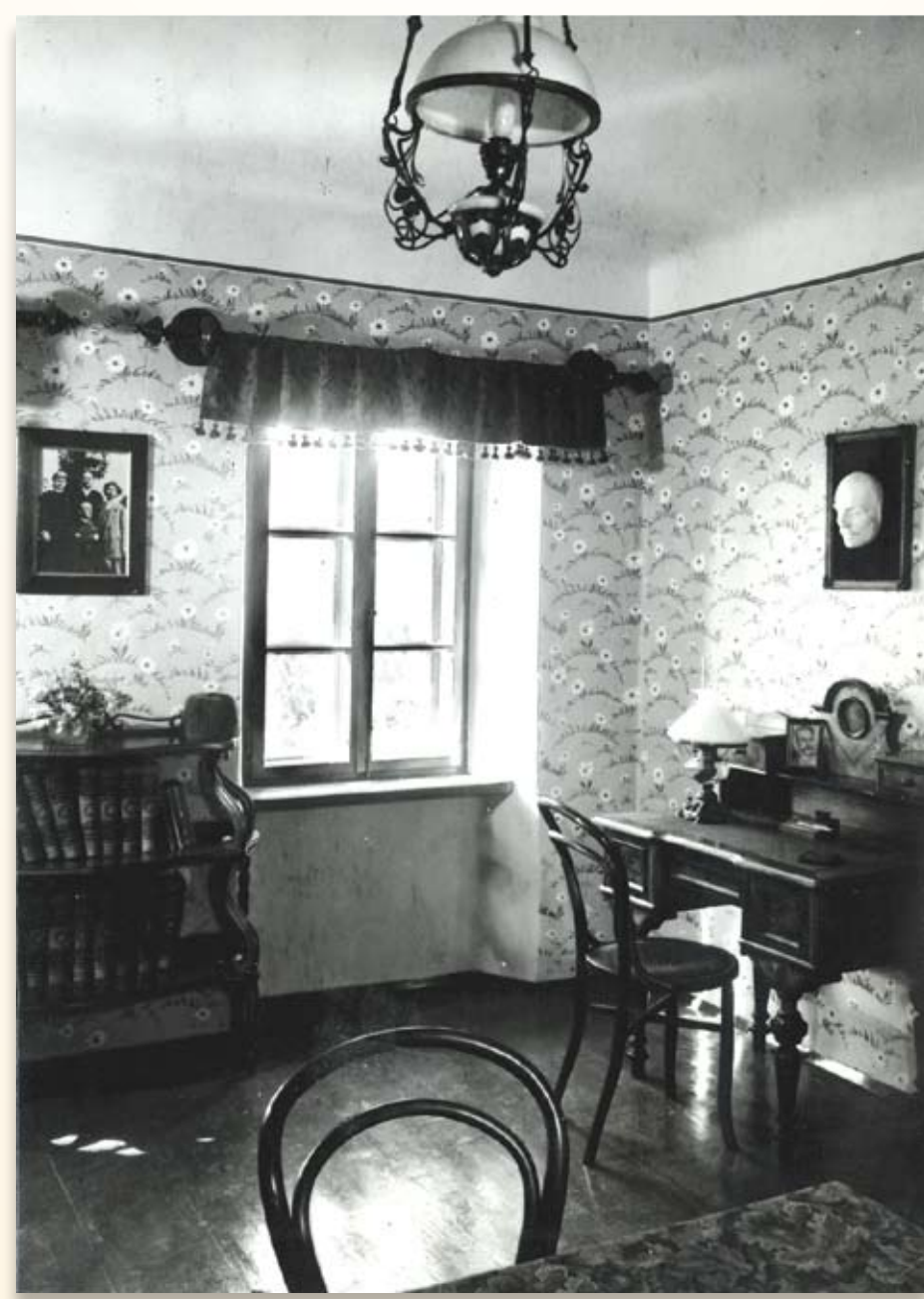
ID=7985098

Na temeljih Cankarjeve hiše so novi lastniki Polanšek postavili za približno tretjino večjo zidano hišo; pravokotna zasnova in orientacija nove hiše sta enaki prvotni. Hiša je kasneje še nekajkrat menjala lastnike, leta 1948 pa postala splošno ljudsko premoženje.

ID=8013258

Razglednica je bila odposlana leta 1977. Deset let prej, leta 1967 so zaključili drugo temeljito prenovo Cankarjeve hiše pod vodstvom arhitekta Vlasta Kopača. Električno napeljavo so skrili pod omet, preložili peč, zamenjali okna in vitrine v kamri, črno kuhinjo prebarvali v črno. Zaradi lažje berljivosti so prestavili spominsko ploščo nižje.

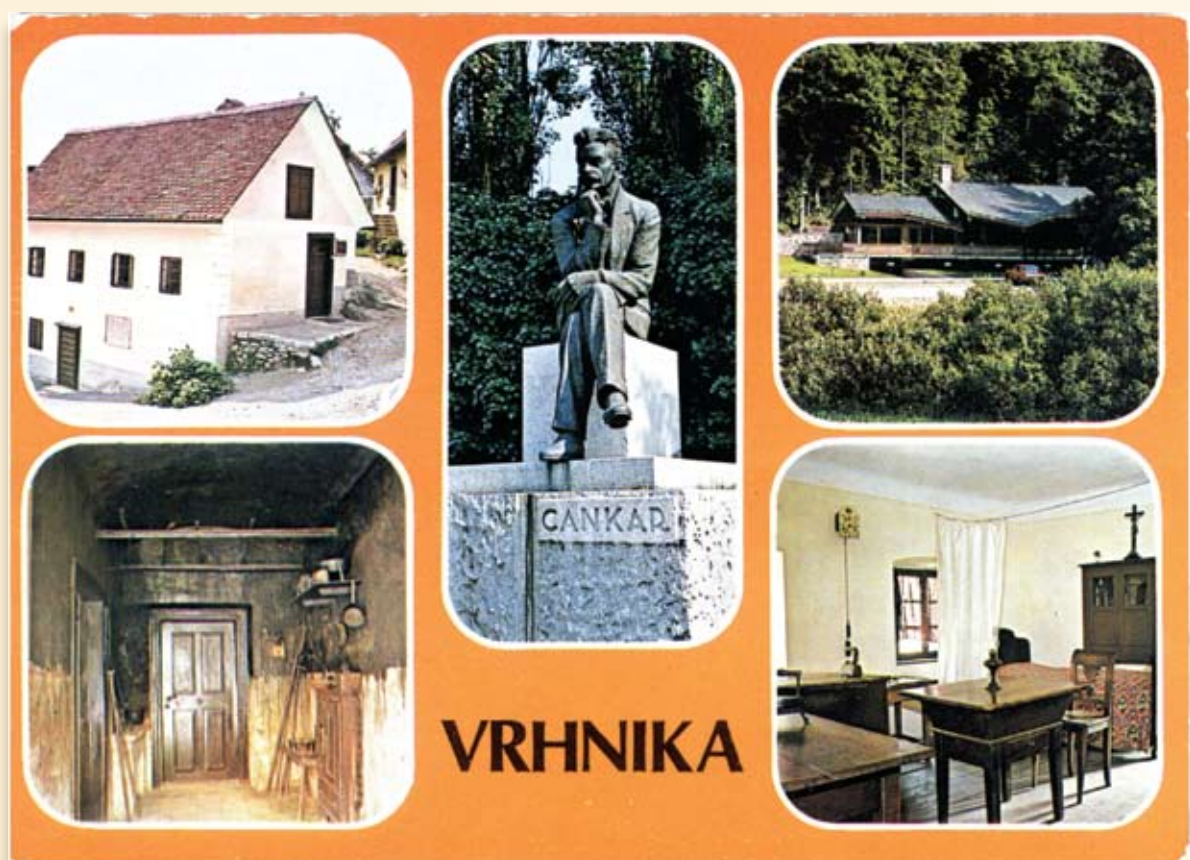
ID=7985866

Ob 30. obletnici Cankarjeve smrti so po Sloveniji potekale številne slovesnosti. Prvo Cankarjevo spominsko sobo na Rožniku so slavnostno odprli 12. decembra 1948, isti dan kot Cankarjev muzej na vrhniškem Klancu. Razglednica iz leta 1965 prikazuje obnovljeno Cankarjevo spominsko sobo na Rožniku.

ID=8013514

Pročelje Cankarjeve spominske hiše so konec osemdesetih odeli v novo-toplejšo, nežno rumeno barvo.

ID=8009674

Razglednico iz druge polovice osemdesetih let sestavlja pet fotografij. Poleg zunanosti hiše na Klancu sta prikazani še dve spominski sobi: krojaška delavnica in veža-črna kuhinja. Na sredini kompozicije je Cankarjev spomenik, peta fotografija pa prikazuje gostišče v Močilniku.

ID=7985610

V obdobju od 1910-1917 je Cankar živel in v miru ustvarjal v sobici na Rožniku kot podnajemnik Franzotovih, lastnikov rožniške gostilne. Vezalo jih je prijateljstvo še iz dijaških let. Na Rožnik so hodili številni Cankarjevi občudovalci, da bi pisatelja osebno spoznali. Menda se je na Rožniku počutil dobro tudi zato, ker je imel od tam lep razgled na rodno Vrhniko.

Sprejmi lepe pozdrave od nekoga.

| Razstava razglednic iz domoznanske zbirke Cankarjeve knjižnice Vrhnika, 10. maj 2012. | PANO 04